

Μακεδονικά

Τόμ. 1

Αντ. Σιγάλα, καθηγητού της Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας, Ο Άγιος Δημήτριος και ο γνήσιος Ελληνικός πατριωτισμός. Λόγος πανηγυρικός ρηθείς τη 26η Οκτωβρίου 1940 εν τη Μεγάλη Αιθούση των Τελετών του Πανεπιστημίου επί τη 28η επετείω της απελευθερώσεως...

Ευάγγ. Στ. Τζιάτζιος

doi: [10.12681/makedonika.9376](https://doi.org/10.12681/makedonika.9376)

Copyright © 2016, Ευάγγ. Στ. Τζιάτζιος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Τζιάτζιος Ε. Σ. (2017). Αντ. Σιγάλα, καθηγητού της Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας, Ο Άγιος Δημήτριος και ο γνήσιος Ελληνικός πατριωτισμός. Λόγος πανηγυρικός ρηθείς τη 26η Οκτωβρίου 1940 εν τη Μεγάλη Αιθούση των Τελετών του Πανεπιστημίου επί τη 28η επετείω της απελευθερώσεως. *Μακεδονικά*, 1, 594–595.

<https://doi.org/10.12681/makedonika.9376>

λεξεν ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν συνδεδεμένων μὲ τὴν δρᾶσιν τοῦ σχολείου προσώπων, νὰ μᾶς δώσῃ ἱκανοποιητικὴν πῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰδρύματος. Εἰργάσθη φιλοτίμως καὶ ἡ ἐργασία του αὐτὴ ὡς λεύκωμα ἐξυπηρετεῖ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐξεδόθη καὶ ὡς ἀποτελοῦσα τὴν πρώτην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συμβολὴν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ μίαν διεξοδικωτέραν καὶ πληρεστέραν μελέτην. Βεβαίως θὰ ἀνέμενέ τις κάπως συστηματικωτέραν τὴν μελέτην ταύτην καὶ ἀπὸ ἐκδοτικῆς δὲ ἀπόψεως περισσότερον ἐπιμελημένην.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

Θεοδώρου Μ. Νάτσινα, Οἱ Μακεδόνες πρᾶγματευντάδες εἰς τὰς χώρας Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας. Θεσσαλονίκη 1939. Σελ. 72.

Ὁ συγγραφεὺς ἐδημοσίευσε δύο διαλέξεις του μὲ τὸ ἀνωτέρω θέμα γενομένης εἰς τὴν «Εὐξείνου Λέσχην» κατὰ τὰ 1938 καὶ 1939. Εἰς τὴν μελέτην του ταύτην ἠσχολήθη μὲ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Δυτικομακεδόνων ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Οὐγγαρίᾳ, τὴν δημιουργίαν τῶν κοινοτήτων καὶ τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν προεπαναστατικὴν δρᾶσιν. Κυρίως ἐνδιέτριψεν εἰς τὴν Κοινότητα τῆς Βιέννης, τῆς ὁποίας ἀνέπτυξε τὴν κοινωνικὴν καὶ πνευματικὴν κίνησιν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Ὁ κ. Νάτσινας δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν πλουσίαν σχετικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου βιβλιογραφίαν καὶ περιωρίσθη εἰς ἐλάχιστα βοηθήματα. Σκοπὸς τοῦ συγγραφέως δὲν ἦτο νὰ μᾶς δώσῃ ἐπιστημονικὴν πραγματείαν, ἀλλὰ μίαν ἐναργὴ εἰκόνα τῆς ζωῆς τῶν συμπατριωτῶν μας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ νὰ ἐκλαϊκεύσῃ μίαν σελίδα τῆς νεωτέρας μας ἱστορίας, ἡ ὁποία εἶναι παντελῶς ἀγνωστος εἰς τοὺς πολλοὺς.

Τὸ βιβλίον στολιζέται διὰ 15 εἰκόνων ἐκ τῆς ζωῆς τῶν Μακεδόνων πρᾶγματευντάδων τοῦ ἐξωτερικοῦ.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

Ἄντ. Σιγάλα, καθηγητοῦ τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, Ὁ Ἄγιος Δημήτριος καὶ ὁ γνήσιος Ἑλληνικὸς πατριωτισμὸς. Λόγος πανηγυρικὸς ῥηθὴς τῇ 26ῃ Ὀκτωβρίου 1940 ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν Τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τῇ 28ῇ ἐπετειῶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη 1940. Σελ. 28.

«Οἱ λόγοι γενικῶς δὲν διαβάζονται, ἀλλ' ἀκούονται», γράφει εἰς τὸν πρόλογόν του ὁ κ. Σιγάλας· ὁ λόγος ὅμως οὗτος ἐκδοθεὶς σήμερον ἔχει μίαν τραγικὴν ἐπικαιρότητα. Προφητικὸς εἰς τὰς ἐξαγγελίας του, εἰσδύει εἰς τὰ κατὰβῃα τῆς ψυχῆς μας καὶ συγκινεῖ τὰς καρδίας διὰ τῶν πλήρως πεποθηθένων ῥήσεων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἑθνους τοῦ Ἑλληνικοῦ. Συναισθήματα ἱεροῦ πατριωτισμοῦ δημιουργοῦνται εἰς τὸν ἀναγνώστην καὶ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸν του, ἰδίως κατὰ τὰς σημερινὰς διὰ τὸ Ἑθνος μας κοσμογονικὰς περιστάσεις, ν' ἀποτελῇ μέρος τῆς ἀνωτέρας ἐκείνης ἠθικῆς δυνάμεως, τῆς διεπούσης τὰς τύχας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Κάθε λόγος καὶ κάθε φράσις εἶναι καὶ ἓνα ἐγερτήριον σάλπισμα, ἓνας ὑπέροχος παιὰν πολεμικός, ἓνα πατριωτικὸν σύνθημα. Ἐξεφωνήθησαν καὶ ἐγράφησαν καὶ ἄλλοτε

λόγοι ἔθνικοί· ὁ λόγος ὁμοῦ τοῦ κ. Σιγάλα, ἐκφωνηθεὶς ἀπὸ τοῦ ἐπισημοῦ βήματος τῆς Μακεδονικῆς πρωτεύουσας τὴν ἐπέτειον τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλονικῆς, τὴν ἐπέτειον τῆς ἑορτῆς τοῦ « φιλοπάτριδος », « σωσιπάτριδος » Ἁγίου Δημητρίου, τὴν παραμονὴν τῆς ἀτιμωτέρας εἰσβολῆς τῆς ἐπιχειρηθείσης κατὰ τῆς πατρίου γῆς, ὑπῆρξε τὸ κήρυγμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συνήγειρε περὶ τοὺς ἔθνικοὺς Ταγούς σύσσωμον καὶ ὁμονοοῦν ὀλόκληρον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος διὰ τὴν ἡρωϊκωτέραν ἐξόρμησιν, τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ ἀναφέρῃ ἡ τρισχιλιετής ἔνδοξος Ἱστορία του.

« . . . Εἴμεθα συνηθισμένοι εἰς τὰς διαδοχικὰς θυσίας καὶ ἔχομεν μάθει ὅτι καὶ τὸ πῶς ἔνδοξον παρελθὸν δὲν ἔμπορεῖ νὰ βοηθήσῃ τὴν παροῦσαν γενεάν, ἂν δὲν ἐξακολουθήσῃ νὰ μεταδίδεται μὲ τὴν ἴδιαν ἔντασιν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν τὸ αἶσθημα αὐτὸ τῆς θυσίας χάριν τοῦ συνόλου . . . ».

Τὸ θέμα τοῦ πανηγυρικοῦ λόγου τοῦ κ. Σιγάλα περὶ τοῦ γνησίου ἑλληκοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ὡς συμβόλου φιλοπατρίας — « ἀρχετύπου ἀρετῆς καὶ φιλοπατρίας » — εἶναι πρωτότυπον καὶ ἡ ἐκλογή αὐτῆ τοῦ θέματος ὑπῆρξε μίᾳ εὐτυχῆς σύμπτωσις διὰ τὴν μνεῖαν τῆς ἀγάπης τοῦ Ἁγίου πρὸς τὴν γενέτειράν του Θεσσαλονικὴν, πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα· πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ ὁποῖου ἀγίου στρέφονται καὶ τώρα εὐλαβῆ ἱκετήρια, ὅπως οὗτος συνοδεύῃ τὸν μαχόμενον Ἑλληνικὸν Στρατόν, προστατεύων καὶ συντρέχων τοῦτον ἐπὶ τὴν τελικὴν νίκην.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΓΙΖΙΑΤΖΙΟΣ

Στίλπωνος Κυριακίδου, Βυζαντιναὶ μελέται. I. Τὸ μολυβδόβουλλον τοῦ στρατηγοῦ Μελίου. Ἐπιστημονικὴ Ἑπετηρὶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονικῆς τόμ. 2 (Θεσ/νίκη 1932) σελ. 313-337.
Τοῦ αὐτοῦ : *Βυζαντιναὶ μελέται. II. Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν τειχῶν τῆς Θεσσαλονικῆς. III. Πότε συνεγράφησαν τὰ λεγόμενα « Ναυμαχικὰ τοῦ Βασιλείου ». IV. Τὸ Βολερόν. V. Σύμμεικτα.* Αὐτόθι, τόμ. 3 (τευχ. Γ') σελ. 264-596.

Ἐπὶ τὸν ἀνωτέρω γενικὸν τίτλον « Βυζαντιναὶ μελέται » συγκεντρῶναι ὁ κ. Κυριακίδης διαφόρους μελέτας τοῦ ἀνεξαρτήτου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀλλήλων. Αἱ μελέται αὗται περιέχουν σπουδαίας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον ἐκάστη πραγματεύεται καὶ ἀφθόνους πληροφορίας, διαφωτίζουσαι ἢ συμπληρώνουσαι σκοτεινὰ μέχρι τοῦδε σημεῖα τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας, ἰδίως εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν ἀφορῶντα. Τούτων τινὲς ἔχουν ἄμεσον ἐνδιαφέρον δι' ἡμᾶς, διότι ἀναφέρονται εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μακεδονίας.

Εἰς τὴν πρώτην του μελέτην ὁ κ. Κ. καθορίζει τὴν χρονολογίαν τοῦ ὑπὸ τοῦ Schlumberger εἰς τὸν στρατηγὸν Μελίαν τὸν Ἀρμένιον κακῶς ἀποδομένου μολυβδοβούλλου, ἀποδεικνύει ὅτι τὸ μολυβδόβουλλον τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν Μελίαν, διότι οὗτος οὐδέποτε ὑπῆρξε στρατηγὸς Μαμιστρας (Μοψουετίας καὶ Ἀναζάρβου), ὡς λέγει τὸ μολυβδόβουλλον. Εἶναι δὲ καὶ νεώτερον τοῦ 10ου αἰῶνος, ὅτε ἔζησεν ὁ Μελίας ὁ Ἀρμένιος· τὸ ἀνάγει εἰς τὸν 11ον αἰῶνα. Ἐκ τοῦ καθορισμοῦ τούτου τῆς χρονολογίας καὶ τῆς γνησιότητος τοῦ μολυβδοβούλλου ὀρμώμενος ὁ κ. Κ. προσθέτει ἀρκετὰς βιο-